

תוכן העניינים

7	פתח־דבר
19	הקרמה למאמר הראשון
31	מאמר על המדעים והאמנויות
67	הקדמה למאמר השני
95	מאמר על המקור והיסודות לאי־השוויון בין בני־אדם
232	ביבליוגרפיה נבחרת

דברי פתיחה של רוטו

הנה לכם אחת השאלות הגדולות והנכבדות שנדרונו מעולם. אין מדובר כלל במאמר זה באחת מאותן דקויות מטאפיסיות שכבשו להן כל חלקה טובה בספרות [ההגות] ושגם תכניות הלימודים של האקדמיה אינן נקיות מהן תמיד; אלא מדובר באחת מאותן אמיתות הנוגעות לאושרו של המין האנושי.

חוששני שלא על נקלה יסולה לי על העמדה שהעזתי לנקוט. משתקפתי התקפת־מצח את כל המעורר כיום את התפעלות הבריות, אינני יכול לצפות אלא לגינוי כללי; והעובדה שנפל בחלקי הכבוד לזכות באישורם של כמה חכמים,² אין משמעה שמותר לי לצפות ליחס דומה מן הציבור; אשר על כן נפלה החלטתי: אין לי עניין למצוא חן לא בעיני יפ־הרוח [beaux esprits] ולא בעיני האישים המקובלים בחברה. בכל הזמנים היו ויהיו אנשים שנוצרו מטבע ברייתם לשים צווארם בעול הרעות המקובלות בתקופתם, בארצם, בחברתם: כזהו כיום בעל רוח המרי [l'esprit fort] והפילוסוף, שבזמנה של הליגה³ היה עשוי, מאותו טעם, למלא את תפקירו של הקנאי. המבקש לחיות מעבר לתקופתו, אל לו לכתוב לקוראים כאלה.

משפט נוסף, ואני מסיים. מאחר שציפיותיי לנחול את הכבוד שנפל בחלקי היו קלושות, עיצבתי־מחדש והרחבתי את המאמר,

2 הכוונה לשופטי הפרס מהאקדמיה של דיז'ון, וכנראה גם לדידייו: דידרו ור'אלמבר (d'Alembert).

3 הליגה (או: הברית הקדושה) יצאה להגנת הקתוליות, ביקשה לרכא את הפרוטסטנטים ונלחמה באנרי השלישי. היא מילאה תפקיר מרכזי במלחמות הרת בצרפת אחרי 1576, ער לניצחונותיו של אנרי הרביעי.

מאז שלחתיו לאקדמיה, ער שהפך, במובן מסוים, ליצירה שונה. כיום, דומני שאני מחויב להשיב את הטקסט לנוסחו המקורי שעליו הוכתרתי בפרס. רק הוספתי כמה הערות והותרתי שתי תוספות קלות לזיהוי משולבות בתוכו,⁴ תוספות שהאקדמיה אולי לא היתה מאשרת. סבור הייתי שהיושר, הכבוד והכרת התורה מחייבים אותי להודעה קצרה זו.

4 ער היום אין הסכמה ברורה לגבי מיקומם של תוספות אלה. משערים, שהכוונה לשני הקטעים המהללים את פשטותם ואת אומץ לבם של השוויצרים.